

'Zoals wel vaker is het niet altijd duidelijk in hoeverre dat een kwestie van geluk was of echt inzicht.'

Econoom
IVAN VAN DE CLOOT over de successen die aan Didier Bellens werden toegeschreven (in 'De mening' in dS Avond).

CD&V IS DE CVP NIET MEER, EN ZAL HET OOK NOOIT WORDEN

CD&V houdt dit weekend zijn langverwachte Innesto-congres, en de partij zegt dat ze opnieuw 'toonaangevend' wil worden. Maar de tijd van onbetwiste volkspartijen ligt achter ons, schrijft **MARC HOOGHE**.

De volkspartij is voltooid verleden tijd

MARC HOOGHE

Wie? Gewoon hoogleraar politieke wetenschappen (KU Leuven).

Wat? CD&V zal nooit meer een volkspartij als vroeger worden, maar ze kan wel de belangrijkste politieke spelverdeler blijven.

Het is nog niet zo lang geleden dat CD&V bang leek van de eigen schaduw. De partij was zo bevreesd voor de striemende kritiek van oppositiepartij N-VA dat ze vergat dat ze zelf deel uitmaakt van de regering-Di Rupo, en dus best haar verantwoordelijkheid opneemt. Die periode van zelfverloochening lijkt intussen achter ons te liggen. De partij zegt nu kort en goed dat er na de verkiezingen van volgend jaar niet opnieuw 541 dagen verloren moeten gaan met communautair gehakketak. Ook op persoonlijk vlak lijkt het vroegere elan teruggewonnen, het feit dat Wouter Beke 98,7 procent van de stemmen kreeg bij de voorzittersverkiezingen heeft daarin zijn effect niet gemist. Dit weekend start voor de partij het lange verkiezingsseizoen, en de christendemocraten geven de aftrap op kenmerkende wijze: met een gezinscongres in een vakantiekamp in Lommel. Met de kinderen gezellig samen naar een partijcongres in het weekend – wie verzint nu zo iets als herfstige gezinsuitstap? Maar de bedoeling van het congres is juist om dat teruggevonden zelfvertrouwen te etaleren: CD&V staat er weer. De voorzitter stelt zelfs onomwonden dat het de bedoeling is opnieuw een toonaangevende volkspartij te worden.

Dexia

Maar hoe realistisch is dat? Er zijn twee voorwaarden om van een echte volkspartij te kunnen spreken.

Ten eerste moet de partij alle groepen in de samenleving kunnen aanspreken. Zo zal Groen nooit een volkspartij worden, omdat het bijna per definitie een partij voor hooggeschoolde kiezers is. CD&V heeft een veel breder bereik, maar kampt met een sterk verouderingsprobleem. Ook bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen was de helft van de CD&V-kiezers ouder dan vijftig, en de partij blijft het moeilijk hebben om jongere kiezers warm te maken voor de christendemocratische ideologie.

Ten tweede kunnen we pas van een volkspartij spreken als de partij echt geworteld is in de samenleving, en ook daar knelt het schoentje. De christelijke zuil ligt nog altijd haar wonden na het Dexia-verlies. De voorbije gemeenteraadsverkiezingen hebben bovendien aangetoond dat de partij geen enkele rol van betekenis meer speelt in grootstedelijke centra zoals Gent en Antwerpen. Het rijke roomse leven van de jaren vijftig van de vorige eeuw is inderdaad volstrekt verleden tijd. Van de meer dan 140.000 leden die de christen-democraten vroeger hadden, blijven er nu welgeteld 66.000 over. De maatschappelijke inworteling is dus onvermijdelijk zwakker.

De term volkspartij moet dus met een flinke korrel zout genomen worden: volkspartijen zijn niet meer van deze tijd. Overal in West-Europa zie je datzelfde fenomeen: partijen verliezen leden, en de kiezers zijn veel minder trouw dan in het verleden. Dat is een algemeen ver-

CD&V heeft een breed bereik, maar heeft het moeilijk om jongeren te bereiken. © Brecht Goris/reporters

schijnsel, en het zou bijzonder vreemd zijn als de CD&V erin zou slagen in zijn eentje die historische ontwikkeling tegen te houden.

Monsterscores

De christendemocraten hebben dus geen enkele reden om te blijven hunkeren naar een glorieus verleden. In 1978 haalde de partij in West-Vlaanderen nog 45 procent van de stemmen. Dergelijke monsterscores zullen nooit meer behaald worden. De maatschappij is daarvoor te zeer versnipperd. Maar dat belet niet dat de partij wel degelijk nog altijd toonaangevend kan zijn of worden. De partij wist in 2010 niet meer dan één zesde van alle kiezers te verleiden, maar ze slaagt er nog altijd in om heel bekwaam politiek personeel aan te trekken, en dat bovendien aan boord te houden. Qua bestuurskracht bokst de partij boven haar gewicht, en juist daar haalt ze haar sterkte uit.

Verkiezingen worden steeds onvoorspelbaarder, en populistische partijen spelen daar gretig op in. Voor de meer gevestigde partijen is de verleiding bijzonder groot om mee op die kar te

Met de kinderen gezellig samen naar een partijcongres in het weekend, wie verzint nu zo iets als herfstige gezinsuitstap?

springen en ook allerlei loze kreten de wereld in te sturen. De echte test komt er echter de dag na de verkiezingen, als er toch weer bestuurd moet worden, en op dat ogenblik geven de populistische partijen meestal forfait. Meestal wordt dan toch weer in de richting van de beleidspartijen gekeken om de boel uit het slop te halen. Juist daarin ligt de kans voor een gedegen centristische partij om, op haar manier, weer toonaangevend te worden. Hoe meer stemmen er verloren gaan naar populistische uitdagers, hoe onmisbaarder politieke partijen worden die wel rustige vastheid kunnen bieden.